

JUDr. Andrea Moravčíková, PhD.
Krajský súd v Trnave, dočasne pridelená na NS SR
JUDr. Branislav Jablonka, PhD.
Právnická fakulta UK Bratislava
advokát

Kapitálové obchodné spoločnosti

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

Úvod

- ▀ Vybrané otázky konania v mene spoločnosti a za spoločnosť
- ▀ Právne postavenie orgánov kapitálových spoločností
- ▀ Platnosť uznesenia VZ
- ▀ Vybrané problémy – judikatúra
- ▀ Návrh novely OZ účinný od 1.1.2015

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

Konanie právnickej osoby

➔ Právnická osoba – podnikateľ koná (prejavuje vôľu navonok):

➔ zástupcom

- ➔ Zákonné zastúpenie
- ➔ Zastúpenie na základe dohody o plnej moci
- ➔ Zastúpenie na základe rozhodnutia štatutného orgánu
  - ➔ Rc 37/2000 – štatutárny orgán právnickej osoby – podnikateľa nemá právo konať v mene tejto právnickej osoby v spore, ktorý s ňou vedie. Ak právnická osoba nemá štatutárny orgán, oprávnený konať v jej mene, môže jej súd ustanoviť **opatrovníka** pre toto konanie

➔ štatutárnym orgánom

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

Zákonné zastúpenie

- ➔ vedúci organizačnej zložky podniku (§ 13 ods. 5 ObchZ)
  - ➔ Súdny rozhľad 12/1999 – do obchodného registra možno zapísať len jedného vedúceho organizačnej zložky.
- ➔ osoba poverená pri prevádzkovaní podniku určitou činnosťou (§ 15 ods. 1 ObchZ)
  - ➔ Zbierka súdnych rozhodnutí NS ČR 15/2002 – oprávnenie konať podľa § 15 ods. 1 ObchZ nie je založené na určení príslušných úkonov vo vnútorných organizačných predpisoch, ale na poverení vykonávať určitú činnosť a uskutočňovať úkony obvyklé s touto činnosťou spojené.
  - ➔ Súdny rozhľad 1/2011: Splnomocnenie ku všetkým úkonom, pri ktorých obvykle dochádza pri prevádzke podniku platí nielen v obchodnoprávných vzťahoch, ale aj v občianskoprávných vzťahoch
  - ➔ Súdny rozhľad 21/2011: Poverenie k zastupovaniu podnikateľa podľa § 15 ObchZ môže byť vykonané úplne, neformálne, nemusí vyplývať ani z organizačného členenia subjektu a ani z pracovného zaradenia
- ➔ osoby konajúce v prevádzkárni podnikateľa (§ 16 ObchZ)

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

Plnomocenstvo

- ▶ všeobecné plnomocenstvo
- ▶ prokúra (§ 14 ObchZ)
  - ▶ Soudní rozhledy 4/1996 – súčasťou podpisu prokuristu je doložka o prokúre. Bez tejto doložky sa nejedná o podpis prokuristu. Nestáčí teda skutočnosť, že sa jedná o osobu zapísanú ako prokurista v obchodnom registri.
  - ▶ Soudní rozhledy 2/2011 – ak nadobudnutie obchodného podielu nesúvisí s prevádzkovaním podniku, prokurista nie je splnomocnený uzavrieť zmluvu o prevode obchodného podielu

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

Konanie v mene spoločnosti

- ▶ Pred jej vznikom
- ▶ Konanie štatutárneho orgánu
  - ▶ Spôsob konania
  - ▶ Kombinácia spôsobov
- ▶ Konanie prokuristu
- ▶ Obmedzenie konateľských oprávnení

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

Postavenie štatutárneho orgánu

- ▶ konanie štatutárneho orgánu zaväzuje podnikateľa aj v prípade, ak svojím konaním prekročil rozsah predmetu podnikania (§ 13 ods. 3 ObchZ)
- ▶ prekročenie pôsobnosti štatutárneho orgánu obchodných spoločností a družstva nie je možné, pretože právna úprava vymedzuje pôsobnosť štatutárneho orgánu v najširšom rozsahu

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

Interné obmedzenie konaní (§ 133, § 191 ods. 2 ObchZ)

- ▶ obmedzenia, ktoré do pôsobnosti iných orgánov zverujú spolurozhodovanie – najčastejšie v podobe predchádzajúceho súhlasu s určitým typom obchodných transakcií
- ▶ sú definované v spoločenskej zmluve alebo v stanovách spoločnosti
- ▶ nie sú účinné voči tretím osobám, a to ani v prípade, pokiaľ o takomto obmedzení tretia osoba vedela alebo takéto obmedzenie bolo zverejnené (§ 13 ods. 4 ObchZ)
- ▶ dôsledkom ich porušenia je zodpovednosť štatutárneho orgánu voči spoločnosti

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

Vzťah ŠO <-> spoločnosť

- Na úpravu vzťahu medzi spoločnosťou a jej štatutárnym orgánom pri zriaďovaní záležitostí spoločnosti sa uzatvára „zmluva o výkone funkcie“; primerane sa pritom použijú ustanovenia o mandátnej zmluve (§ 66 ods. 3 ObchZ)
- ZSP 2/1998** – Funkciu konateľa obchodnej spoločnosti s ručením obmedzeným nemožno vykonávať v pracovnom pomere
- Uznesenie Vrchného súdu v Prahe zo dňa 21.04.1993, sp. zn. **6 Cdo 108/92** – Činnosť štatutárneho orgánu (prípadne aj člena) obchodnej spoločnosti s ručením obmedzeným nevykonáva fyzická osoba v pracovnom pomere, a to ani v prípade, že nie je spoločníkom.

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

Spôsob konania štatutárneho orgánu

- Ak nie je spoločenskou zmluvou alebo stanovami ustanovené inak, právny úkon môže vykonať ktorýkoľvek člen štatutárneho orgánu
- Členenie spôsobu konania
  - Ad 1)
    - viac štatutárných orgánov (napr. viacero konateľov)
    - kolektívny štatutárny orgán (predstavenstvo v a.s. a družstve)
  - Ad 2)
    - samostatné konanie
    - spoločné konanie
      - napr. dvaja konatelia s.r.o. spoločne
      - predseda a člen predstavenstva a.s. spoločne

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

- Spôsob konania štatutárneho orgánu sa zapisuje do OR
- Zápis spôsobu konania má **deklaratórne** účinky
- Následok nedodržania spôsobu konania – neplatný právny úkon
  - Rozsudok najvyššieho súdu ČR, sp. zn.: 29 Cdo 659/00 – konatelia sú štatutárnym orgánom spoločnosti s ručením obmedzeným a ich konanie je priamym konaním právnickej osoby. Pokiaľ konal pri uzavieraní kúpnej zmluvy len jeden konateľ, hoci mali konať obidvaja konatelia, nekonal právnická osoba riadne svojím štatutárnym zástupcom a kúpna zmluva je z tohto dôvodu **absolútne** neplatná pre rozpor so zákonom.
- Pasívne vecne legitimovaná je spoločnosť, nie štatutárny orgán
  - ZSR 19/1998 – v konaní o splnenie povinnosti vyplývajúcej zo spoločenskej zmluvy o založení spoločnosti je pasívne legitimovaná spoločnosť, ktorá má požadovanú povinnosť splniť a nie konateľ (konatelia) tejto spoločnosti.

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

Vznik funkcie

- Zakladateľská zmluva/listina spoločnosti alebo stanovky **musia** obsahovať určenie štatutárneho orgánu
- konštitutívne účinky zápisu do obchodného registra – len pri vzniku spoločnosti (prvozápis)
- **deklaratórne účinky** zápisu do obchodného registra – pri každej neskoršej zmene štatutárneho orgánu (napr. pri odvolaní a vymenovaní nového)
- výkon funkcie je založený na princípe dobrovoľnosti

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

Zánik funkcie

- ▶ vzdaním sa funkcie
  - ▶ Účinky nastávajú prvým dňom zasadania orgánu oprávneného vymenovať/zvoliť nového člena orgánu, najneskôr však deň nasledujúci po uplynutí trojmesačnej lehoty od doručenia vzdania sa funkcie spoločnosti
- ▶ odvolaním
  - ▶ Účinky nastávajú dňom prijatia rozhodnutia o odvolaní alebo v iný deň uvedený v rozhodnutí
- ▶ smrťou fyzickej osoby alebo zánikom právnickej osoby (v.o.s., k.s.)
- ▶ pozbavením alebo obmedzením spôsobilosti na právne úkony
- ▶ uplynutím funkčného obdobia (s.r.o., a.s.)

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

Zánik funkcie

- ▶ V prípade zániku funkcie je príslušný orgán spoločnosti povinný do troch mesiacov od momentu zániku funkcie ustanoviť
  - ▶ nového člena orgánu spoločnosti (napr. člena predstavenstva v a.s.)
  - ▶ ďalšiu osobu, ktorá je jediným členom štatutárneho orgánu (napr. konateľa v s.r.o.)
- ▶ Neustanovenie orgánov v trojmesačnej lehote je dôvodom na zrušenie spoločnosti (§ 68 ods. 6 písm. a) ObchZ)
- ▶ Soudní judikatúra 10/2003 – účelom ustanovenia § 66 ods. 1 ObchZ je jednak umožniť orgánom spoločnosti, či jeho členom odstúpenie z funkcie bez toho, aby im v tom spoločnosť mohla zabrániť, jednak ochrániť spoločnosť pred tým, že štatutárny orgán alebo jeho člen ukončí funkciu zo dňa na deň

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

Štatutárny orgán s.r.o.

- ▶ Spoločnosť s ručením obmedzeným (§§ 105 – 153 ObchZ)
  - ▶ štatutárny orgán – jeden alebo viac konateľov
  - ▶ ak spoločenská zmluva neurčuje inak, každý z konateľov je oprávnený konať v mene spoločnosti samostatne
  - ▶ konateľ nemusí byť spoločníkom spoločnosti
  - ▶ konateľ je výlučne fyzická osoba
  - ▶ funkcia konateľa je nezlučiteľná s funkciou v dozornej rade

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

Štatutárny orgán a.s.

- Akciová spoločnosť (§§ 154 – 220a ObchZ)
  - štatutárny orgán – predstavenstvo
  - predstavenstvo tvorí jedna alebo viacero osôb
  - zo zákona je oprávnený konať v mene spoločnosti každý člen predstavenstva samostatne; stanovy môžu určiť odchýlnu úpravu konania, a to:
    - spoločné konanie všetkých členov predstavenstva
    - spoločné konanie minimálne dvoch členov spôsobom:
      - predseda + člen
      - člen + člen
    - samostatné konanie predsedu a spoločné konanie členov
  - člen predstavenstva nemusí byť spoločníkom spoločnosti

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

-
- členom predstavenstva je výlučne fyzická osoba
  - funkcia člena predstavenstva je nezlučiteľná s funkciou v dozornej rade
  - členov predstavenstva volí a odvoláva
    - valné zhromaždenie
    - dozorná rada, ak jej túto pôsobnosť zverujú stanovy spoločnosti
  - Zbierka stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR **61/96** – bez predchádzajúceho rozhodnutia valného zhromaždenia o zmene stanov, týkajúcej sa počtu členov predstavenstva, nemôže valné zhromaždenie zvoliť iný počet členov, než vyplýva z doterajších stanov spoločnosti.

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

Rozsudok NS ČR sp. zn. 23 Cdo 4085/2008

- Pokiaľ nie je možné zistiť, ktorá osoba dodací list za podnikateľa podpísala, nie je možné uzavrieť, že to bola osoba podnikateľom poverená k tejto činnosti v zmysle § 15 ObZ

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

Rozsudok NS ČR sp. zn. 23 Cdo 41/2011

- Poverenie k zastupovaniu podnikateľa podľa § 15 ObZ môže byť vykonané neformálne, nemusí vyplývať ani z organizačného členenia subjektu a ani z pracovného zaradenia. Skutočnosť, že poverená osoba nepodpisovala žiadnu inú zmluvu, nemôže sama o sebe viesť k záveru, že uvedená osoba nebola poverená práve v konkrétnom prípade k uzavretiu jedinej zmluvy. Určitá osoba môže byť poverená k jednotlivej činnosti.

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

Rozsudok NS ČR sp. zn. 23 Cdo 28/2008

- Pri posudzovaní zákonného zastúpenia podnikateľa je potrebné s istotou uzavrieť, či konajúca osoba je podnikateľom poverená na určitú činnosť (§ 15) alebo či koná v jeho prevádzkárni (§ 16); jej oprávnenie na konanie nemožno vyvodzovať alternatívne.

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

R 3/1998

- Ak štatutárnym orgánom SRO je viac konateľov a každý z nich je oprávnený konať v mene spoločnosti samostatne, v spore medzi žalobcom – spoločnosťou, proti žalovanému konateľovi nemôže žalovaný úspešne vziať žalobu späť (pre rozpor záujmov).
- obdobne uznesenie NS SR **4Cdo 177/2009**

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

R 15/2009

- Pokiaľ z výpisu z OR vyplýva určitý spôsob konania štatutárneho orgánu spoločnosti, treba ho dodržať nielen pri uzatváraní kúpnej zmluvy, ale aj pri uzavretí zmluvy o budúcej zmluve.
- Porovnaj NS ČR 29 Cdo 695/2000 a 29 Cdo 504/2007 (absolútna vs. relatívna neplatnosť úkonu)

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

Rozsudok NS ČR 29 Cdo 2363/2010

- Funkcia konateľa zaniká dňom, kedy valné zhromaždenie spoločnosti rozhodlo o jeho odvolaní z funkcie, prípadne neskorším dňom určeným v uznesení valného zhromaždenia (nie však okamihom, kedy sa konateľ o svojom odvolaní dozvie).

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

Zriadenie osobitného orgánu

- NS ČR sp. Zn. 29 Cdo 4563/2008 – nemožno v spoločenskej zmluve odňať konateľovi časť pôsobnosti zverenej mu zákonom

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

R 58/1999

- V prípade delegovanej pôsobnosti voľby a odvolania člena predstavenstva na dozornú radu, ak stanovy neobsahujú spôsob voľby a odvolania člena predstavenstva, tak sú stanovy v tejto časti v rozpore so zákonom, a potom platí, že členovia predstavenstva AS sú volení a odvolávaní valným zhromaždením.

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

Neplatnosť uznesenia valného zhromaždenia

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

Neplatnosť uznesenia VZ

- Uznesenie nie je právnym úkonom
- Netreba preukazovať naliehavý právny záujem podľa ust. § 80c OSP
- Aktívna legitímácia – bývalý člen DR (NS SR 3 Obo 181/1998 – potreba NPZ)

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

Lehota

- Skúma sa ex offo
- Objektívna 3M od prijatia uznesenia, resp. odo dňa, kedy sa o jeho konaní mohla oprávnená osoba dozvedieť
- Hmotnoprávna lehota
- Márne uplynutie lehoty = platnosť uznesenia

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

Podmienky úspešnosti návrhu

- ▀ rozpor so zákonom
a zároveň
- ▀ mohlo obmedziť práva spoločníka
- ▀ Aplikovateľné aj na rozhodnutia podľa § 130 a §132

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

Judikatúra

- ▀ ZSP 37/2008 – doručovanie pozvánky
- ▀ ZSR 52/2008 - práva akcionára
- ▀ NS ČR 32 Cdo 500/2004 – *paakt*

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

ZSP 37/2008 (ZSR 5/2009)

- Podľa ustálenej judikatúry jedným z dôvodov na určenie neplatnosti uznesenia VZ súdom môže byť aj nedodržanie postupu na zvolanie VZ určeného zákonom alebo spoločenskou zmluvou.
- Uložením zásielky na pošte sa pozvánka dostala do dispozície spoločníka, čím bol naplnený postup pre zvolávanie VZ upravený spoločenskou zmluvou.

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

ZSR 52/2008

- Nadobudnutím akcií nadobudne nový **akcionár** všetky práva a povinnosti, ktoré zákon a stanovky spoločnosti s akciami spájajú. Právo na podanie žaloby o určenie neplatnosti mimoriadneho VZ má každý akcionár, ktorý v čase, keď toto právo uplatňuje, spĺňa podmienky stanovené v § 183 v spojení s § 131 ObZ.
- Pozn. – akcionár podľa ust. §156

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

Každé rozhodovanie o právach akcionára sa ho dotýka (2Obdo1/2012 v spojení s IV. ÚS 434/2010)

- Každé rozhodovanie o právach akcionára sa ho dotýka, najmä otázky, ktorá sa týka podielu akcionára na zisku AS, o ktorom v danom prípade rozhodovalo MVZ.
- Postačí preukázať, že v rozpore so zákonom príp. stanovami spoločnosti bolo valným zhromaždením prijaté rozhodnutie, ktoré vo vzťahu k obsahu programu VZ sa dotýkalo akéhokoľvek práva patriaceho akcionárovi a bolo by nadbytočné, v rozpore s právnou normou a aj v rozpore s uplatneným nárokom na takomto skutkovom základe takto postihnutého akcionára skúmať, či aj jeho práva reálne porušené boli.

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

Aktívna legitímácia konateľa a neplatnosť VZ (5 Obdo 7/2013)

- Bývalý konateľ je oprávnený podať žalobu o určenie neplatnosti VZ, ak toto bolo prijaté v rozpore so zákonom, SZ alebo stanovami. Nemôže sa domáhať určenia neplatnosti z dôvodu, že VZ nebolo zvolané oprávnenou osobou, pokiaľ VZ zvolali samotní spoločníci a formálnu vadu zvolávania VZ zhodili prejavom vôle spoločníkov (k tomu Obdo V 30/2001; R 80/2004)
- Konateľ, ktorý nie je spoločníkom, nemá podľa zákona právo byť pozývaný na VZ, resp. sa ho zúčastňovať

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

Právo na informácie a platnosť uznesenia VZ

- Stanovisko NS SR Obj 1/2007 -
  - odmietnutie poskytnúť informácie nemôže byť dôvodom pre vyhlásenie uznesenia za neplatné

► **ale**

- Uznesenie NS ČR 29 Odo 88/2001 –
  - za určitých okolností to dôvodom môže byť

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

Realizácia práva na informácie (NS ČR 29Cdo 3704/2009 z 22.02.2011)

- Právo spoločníka nahliadať do dokladov spoločnosti a kontrolovať tam obsiahnuté údaje nemožno obmedzovať tak, že môže nahliadať len do konkrétnych dokladov, ktorých existencia mu je známa.
- Poskytnutie informácie spoločníkovi nebráni to, že predmet informácie tvorí obchodné tajomstvo.
- Právo na prístup k dokladom spoločnosti nesmie vykonávať spoločník spôsobom, ktorý by spoločnosť obmedzoval v činnosti, prípadne jej spôsoboval neprimerané náklady.

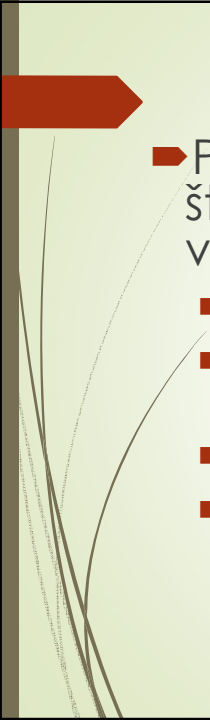
Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

Zodpovednosť štatutárnych orgánov

Výkon funkcie štatutárnych orgánov

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

► Povinnosti pri výkone funkcie štatutárnych orgánov vyplývajú z:

- právnych predpisov
- zmluvy o výkone funkcie
štatutárneho orgánu
- spoločenskej zmluvy / stanov
- rozhodnutia valného
zhromaždenia

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

-
- Členovia štatutárneho orgánu sú povinní:
    - 1) vykonávať svoju pôsobnosť s odbornou / náležitou starostlivosťou
    - 2) svoju funkciu vykonávať osobne
    - 3) zachovávať mlčanlivosť
    - 4) dodržiavať zákaz konkurencie
    - 5) splniť si povinnosti spojené s konkurzom
    - 6) plniť jednotlivé osobitné povinnosti

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

Ad 1)

- Uznesenie Najvyššieho súdu ČR zo dňa 27.03.2008, sp. zn.: 5 Tdo 1412/2007 – pojem „**odborná starostlivosť**“ uvedený v § 567 ods. 1 ObchZ zahŕňa povinnosť mandatára konať profesionálne a pri plnení svojho záväzku voči mandantovi využívať svoje odborné znalosti. Pojem „**náležitá starostlivosť**“ možno chápať predovšetkým ako povinnosť štatutárneho orgánu konať v súlade so záujmami spoločnosti. V tejto povinnosti je tiež vyjadrená požiadavka, aby štatutárny orgán zabránil takému konaniu, z ktorého by mohla vzniknúť škoda na majetku. **Medzi pojmami „odborná starostlivosť“ a „náležitá starostlivosť“ je určitý rozdiel, pretože náležitá starostlivosť je menej náročná než starostlivosť odborná.**

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

Ad 1)

- Uznesenie Najvyššieho súdu ČR zo dňa 03.05.2007, sp. zn. 5 Tdo 433/2007 – v prípade, pokiaľ člen predstavenstva nemá potrebné odborné znalosti, konanie s náležitou starostlivosťou zahŕňa aj povinnosť rozpoznať, že je potrebná odborná pomoc špeciálne kvalifikovaného subjektu a takúto pomoc zabezpečiť.
- Uznesenie Najvyššieho súdu ČR zo dňa 30.10.2008, sp. zn. 29 Cdo 2531/2008 – ak konateľ uzavrel zmluvu o poskytovaní právnych služieb s advokátkou, t.j. osobou odborne spôsobilou posúdiť právne aspekty prevodu nehnuteľnosti....konal so starostlivosťou riadneho hospodára (pozn. - t.j. jeho zodpovednosť za neplatnosť zmluvy a jej dôsledky pre spoločnosť je vylúčená)

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

Ad 1)

- Rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 30.07.2008, sp. zn.: 29 Odo 1662/2006 – pokiaľ však má člen predstavenstva (konateľ) určité odborné znalosti a schopnosti, možno požiadavku náležitej starostlivosti vykladať aj tak, že je povinný tieto schopnosti pri výkone svojej funkcie využívať.
- Uznesenie Najvyššieho súdu ČR zo dňa 27.03.2008, sp. zn.: 5 Tdo 1412/2007 – konanie s náležitou starostlivosťou znamená uskutočňovanie úkonov týkajúcich sa spoločnosti zodpovedne a svedomite, pričom starostlivosť o majetok spoločnosti sa vykonáva v rovnakom rozsahu, ako by išlo o vlastný majetok štatutára.
- Uznesenie Najvyššieho súdu ČR zo dňa 23.11.2005, sp. zn.: 5 Tdo 1143/2005 – náležitá starostlivosť nepochybne zahŕňa aj starostlivosť o majetok akciovej spoločnosti, a to nielen v tom zmysle, aby jej na majetku škoda nevznikla jeho úbytkom alebo znehodnotením, ale aj aby bol majetok spoločnosti zhodnocovaný a rozmnožovaný v maximálnej možnej miere.

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

Ad 1)

- Rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 30.07.2008, sp. zn.: 29 Odo 1662/2006 – pokiaľ však má člen predstavenstva (konateľ) určité odborné znalosti a schopnosti, možno požiadavku náležitej starostlivosti vykladať aj tak, že je povinný tieto schopnosti pri výkone svojej funkcie využívať.
- Uznesenie Najvyššieho súdu ČR zo dňa 16.10.2006, sp. zn.: 5 Tdo 1224/2006 – člena predstavenstva nezbaňuje zodpovednosti za porušenie povinnosti náležitej starostlivosti tvrdenie, že len plnil príkazy tretej osoby.

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

Ad 2) – osobný výkon funkcie

- s.r.o., a.s.
  - konatelia a predstavenstvo sú povinní vykonávať funkciu osobne
- § 569 ods. 1 ObchZ – mandatár je povinný zriaďiť záležitosť osobne - ustanovenie o mandátnej zmluve sa primerane vzťahuje na postavenie štatutárneho orgánu
- zastúpenie štatutárnych orgánov je povolené v rozsahu
  - zákonného splnomocenia
  - na základe rozhodnutia orgánu verejnej moci
  - dohody o plnomocenstve

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

Ad 3) mlčanlivosť

- § 135a ObchZ – konatelia sú povinní zaobstarať si a pri rozhodovaní zohľadniť všetky dostupné informácie týkajúce sa predmetu rozhodnutia, zachovávať mlčanlivosť o dôverných informáciách a o skutočnostiach, ktorých prezradenie tretím osobám by mohlo spoločnosti spôsobiť škodu alebo ohroziť jej záujmy alebo záujmy jej spoločníkov
- Najvyšší súd SR, sp. zn.: 5 Obo 98/99 – dojednanie zmluvných strán o tom, že určité náležitosti zmluvy tvoria predmet obchodného tajomstva, nepostačuje na to, aby sa tieto stali obchodným tajomstvom, pokiaľ nenapĺňajú pojmové znaky vymedzené ustanovením § 17 ObchZ

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

Ad 4) konkurenčné správanie

- konateľ / člen predstavenstva nesmie:
  - vo vlastnom mene alebo na vlastný účet uzavierať obchody, ktoré súvisia s podnikateľskou činnosťou spoločnosti
    - Rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn.: 4 Obo 101/99 – nie je porušením zákazu konkurencie, ak spoločník v spoločnosti s ručením obmedzeným získa živnostenské oprávnenie na činnosť totožnú s predmetom činnosti spoločnosti, pokiaľ túto činnosť skutočne nevykonáva. Porušenie zákazu konkurencie je až skutočný výkon obchodnej činnosti, ktorá je predmetom činnosti spoločnosti.
  - sprostredkovať pre iné osoby obchody spoločnosti
  - zúčastňovať sa na podnikaní inej spoločnosti ako spoločník s neobmedzeným ručením
  - vykonávať činnosť ako štatutárny orgán, člen štatutárneho orgánu alebo iného orgánu inej právnickej osoby s podobným predmetom podnikania, okrem prípadu, ak ide o právnickú osobu, na ktorej podnikaní sa zúčastňuje spoločnosť, v ktorej vykonáva pôsobnosť štatutárneho orgánu

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

Ad 4)

- ak dôjde k porušeniu zákazu konkurencie, je štatutárny orgán povinný
  - vydať spoločnosti akýkoľvek majetkový prospech, ktorý porušením konkurencie na úkor spoločnosti získal alebo
  - previesť na spoločnosť práva zodpovedajúce z konkurenčného obchodu
  - povinnosť nahradiť spoločnosti škodu vzniknutú v dôsledku porušenia zákazu konkurencie
    - skutočnú škodu
    - ušlý zisk

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

Ad 6) – osobitné povinnosti

- vo vzťahu k rezervnému fondu
  - rozhodovať o použití rezervného fondu (§ 67 a § 124 ods. 2 ObchZ)
- vo vzťahu k valnému zhromaždeniu spoločnosti
  - zvolať valné zhromaždenie, ak sú ohrozené záujmy spoločnosti
  - zvolávať valné zhromaždenie v súlade so zákonom a spoločenskou zmluvou
  - predkladať návrh na uznesenie per rollam a oznámiť výsledky hlasovania spoločníkom
- vo vzťahu ku spoločnosti (spoločenskej zmluve / stanovám)
  - viesť predpísanú evidenciu a účtovníctvo
  - viesť zoznam spoločníkov
  - informovať spoločníkov o záležitostiach spoločnosti

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

Predpoklady zodpovednosti

- Predpokladom zodpovednosti štatutára je porušenie povinnosti, ktorá môže byť
  - zmluvná (napr. prekročenie zmluvne dohodnutého zákazu konkurencie)
  - zákonná (napr. povinnosť podať návrh na vyhlásenie konkurzu)
- Zodpovednosť štatutára môže mať charakter zodpovednosti
  - verejnoprávnej
    - trestnoprávna
    - administratívna
  - súkromnoprávnej
    - voči spoločnosti
      - odvolanie štatutára z funkcie
      - neposkytnutie odmeny
      - zaplatenie zmluvnej pokuty
      - náhrada škody
      - špeciálne prípady zodpovednosti
        - za porušenie zákazu konkurencie
        - z ochrany proti nekalej súťaži
        - za škodu spôsobenú pri fúzii a rozdelení spoločnosti
    - voči spoločníkom
    - voči tretím osobám

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

- vo vzťahu k obchodnému registru
  - Najvyšší súd SR, sp. zn.: 1 Obo 18/97 – v konaní o splnenie povinnosti vyplývajúcej zo spoločenskej zmluvy o založení spoločnosti s ručením obmedzeným je pasívne legitimovaná spoločnosť, ktorá má požadovanú povinnosť splniť, a nie konateľ spoločnosti
  - podať návrh na zápis spoločnosti do obchodného registra
  - oznámiť registrovému súdu splatenie celého vkladu každého spoločníka
  - podať návrh zápis zvýšenia a zníženia základného imania do obchodného registra

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

Zodpovednosť štatutárneho orgánu

- zodpovedá za škodu spôsobenú pri výkone funkcie v prípade, ak poruší svoju povinnosť vykonávať svoju funkciu s odbornou / náležitou starostlivosťou a v súlade so záujmami spoločnosti a všetkých jej spoločníkov, resp. inú zo všeobecných povinností,
- za škodu nezodpovedá, ak preukáže, že konal s odbornou / náležitou starostlivosťou a v súlade so záujmami spoločnosti; v takom prípade zodpovednosť štatutára za škodu nevznikne
  - Rozsudok Najvyššieho súdu ČR, sp. Zn.: 29 Cdo 1162/99 – zodpovednosť konateľa za porušenie povinnosti vyplývajúcej z funkcie sa riadi ustanoveniami obchodného zákonníka. Konateľ sa zbaví zodpovednosti za škodu spôsobenú porušením povinnosti podľa § 135 ObchZ, ak preukáže, že zaistil vedenie účtovníctva v potrebnom rozsahu kvalifikovanou osobou, ktorej vytvoril pre výkon činnosti potrebné podmienky.

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

Zodpovednosť štatutárneho orgánu

- Štatutárny orgán
  - zodpovedá za škodu spoločne a nerozdielne
    - solidárna zodpovednosť sa týka len tých štatutárov, ktorí konali v rozpore so všeobecnou zásadou výkonu pôsobnosti
    - § 757 ObchZ – zodpovednosť štatutárneho orgánu sa spravuje všeobecnými ustanoveniami zodpovednosti za škodu (§ 373 a nasl. ObchZ)
    - použitie § 373 a nasl. ObchZ sa použijú len v rozsahu doplnenia osobitných úprav zodpovednosti štatutára za škodu (§ 135a ObchZ)
  - nesmie so spoločnosťou uzavrieť dohodu o vylúčení alebo obmedzení zodpovednosti štatutárneho orgánu za škodu; uzavretie takejto dohody by bolo pre rozpor so zákonom absolútne neplatné
  - smie so spoločnosťou uzavrieť dohodu o urovaní v súvislosti s nárokmi s nárokmi, ktoré spoločnosť vzniknú voči konateľom v dôsledku ich konania v rozpore s povinnosťou vykonávať činnosť s odbornou / náležitou starostlivosťou; spoločnosť sa môže vzdať nárokov na náhradu škody voči štatutárovi, za podmienok
    - od vzniku nároku spoločnosti na náhradu škody uplynuli aspoň tri roky
    - valné zhromaždenie súhlasí so vzdaním sa nárokov / uzavretím dohody o urovaní
    - kvalifikovaná menšina hlasov nevznesie proti takému postupu (ochrana minoritných spoločníkov)

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

- zbaví sa zodpovednosti, ak preukáže, že konal v súlade s uznesením valného zhromaždenia, ktoré nebolo v rozpore s právnymi predpismi, spoločenskou zmluvou / stanovami
  - ak by uznesenie valného zhromaždenia vykazovalo rozpor s právnymi predpismi, spoločenskou zmluvou / stanovami, aj napriek tomu, že štatutárny orgán je povinný spravovať sa rozhodnutiami a pokynmi valného zhromaždenia, nemohol by takéto uznesenie vykonať;
  - pokiaľ by „vadné“ uznesenie valného zhromaždenia vykonal, bol by zodpovedný za následky svojho konania (nekonal by s odbornou / náležitou starostlivosťou)
  - proti výkonu „vadného“ pokynu valného zhromaždenia by sa štatutárny orgán mohol brániť tým, že v zmysle § 131 ObchZ (s.r.o.) podal na súd návrh na určenie neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia z dôvodu zneužitia práv spoločníka na úkor spoločnosti (rozpor s § 56a ods. 1 ObchZ)

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

Pomoc advokáta ako liberačný dôvod (NS ČR 29Cdo 2531/2008 z 30.10.2008)

- Ak konateľ uzavrel zmluvu o právnej pomoci s advokátkou ako sobou odborne spôsobilou posúdil právne aspekty prevodu nehnuteľnosti, pričom predmetom zmluvy bol záväzok advokátky poskytnúť právnu pomoc pri vyhodnotení ponúk verejnej súťaže a spísanie kúpnej zmluvy, konal v tomto ohľade so starostlivosťou riadneho hospodára.
- Pozn. – išlo o posúdenie úkonu vo vzťahu k ust. § 196a ods. 3 ObZ ČR, t.j. podmienky pre prevod medzi ovládanou a ovládajúcou osobou

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

Zodpovednosť štatutárneho orgánu

Veritelia s.r.o.

- sú zásadne povinní uplatňovať si svoje nároky voči spoločnosti
- ak svoju pohľadávku nemôžu uspokojiť z majetku spoločnosti, môžu sa obrátiť na štatutárny orgán a s cieľom uspokojenia svojich pohľadávok vymáhať od nich vo svojom mene a na vlastný účet všetky nároky, ktoré má spoločnosť voči vlastnému štatutárnemu orgánu (tie, ktorých sa spoločnosť vzdala, alebo o ktorých sa urovnala so štatutárom)

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

§ 135a ods. 5 ObZa strata aktívnej vecnej legitímácie veriteľa

- Nároky spoločnosti na náhradu škody voči konateľom môže uplatniť vo svojom mene a na vlastný účet veriteľ spoločnosti, ak nemôže uspokojiť svoju pohľadávku z majetku spoločnosti. .... Ak je na majetok spoločnosti vyhlásený konkurz, uplatňuje nároky veriteľov spoločnosti voči konateľom správca konkurznej podstaty
- Dikcia evokuje stratu aktívnej legitímácie veriteľa po vyhlásení konkurzu, nerieši prípad, kedy správca v už začatom konaní odmietne pokračovať.
- Analógia § 57 ods. 1 ZoKR a jej použiteľnosť

Justičná akadémia SR, 06.-07.10.2014

